

МИРЗЭ ШЭФИ ВАЗЕҢ

Поэма нь вэ гэзэллэри фарс дилиндөн
шаир Б. Азэроглу тэрчүмэ етмишдир.

Мохубун интизарында поема

Мөһөббәт бағынын сәрви-рәвани,
Мәләһәт бағынын тазә фиданы,
Учабојдулар ичрә фәхр-дөвран,
Шикәстә гәлбләрә муһинсү-дәрман
Заманын ән сечиләшиш почәвани,
Көзәлләрни көзәли, мейрибани,
Шәфәгдә, мейридә көјләрдә бир ај,
Вәфада, әһдида јохдур сәнә тај,
Хошәндамсан, хошигбал, хошәмәлсән,
Заманә көрмәмиш назлы көзәлсән,
Илаһи, сәи узаг ет бәднәзәрдән,
Јанында бәднәзәр дүшсүн көсәрдән,
Сәни аллаһ көрүм ки, һифз гылсми,
Көңүл ајнаң һәмшиә ајдын олсун,
Камыпча көрдишә кәлсми бу дөвран,
Сәнә сағлыг диләр гәлб ол худадан,
Дејирәм, дост ајагына дәјән даш,
Она јох, синәмә дәјсин мәнни каш,
Әбәди өмүр гыл сән бу чаһанда,
Һәјатым олмасын сәнисиз бир ан да,
О тазә гөичәтәк әтрин вар олсун,
Башында данма сөвдалар олсун,
Мөһөббәт шөртинни итмамы јетди,
Бизим әрзи-һалың әјјамы чатды,
Бизә гафил олубсан, бу нәдәндир?
Човрә мајил олубсан, бу нәдәндир?
Фәрағында көзүм ганла долубдур,
Бирн Гуллүм¹, бирн Чейһун олубдур,
Бүтүн кирпикләрни хәичәрсәјагы
Төкәр гәлбим ганын үзүм ашагы,
Дөврәм Дәчлә олуб көзүм јашындаң,
Отурмуш ган ичиндә мин-мин нисан,
Үрәк көјләр кими әфғана кәлчәк,
Көзүмдән јаш ахар күршад јағыштөк,
Мәнни көз јашларым, һиммәт едни сиз,
Јарын мәскәнинә ахыб кедни сиз.

¹ Гырмазы дөниз.

Ајагына дүшүбү наалы ичкарый.
 Жетирин эрзини бу бигарарый.
 Урајым парчаламыш гэм өлгүндө,
 Мөкөр зүлфү эсир сүбүнү желиндө?
 Нардан бир гафила кэлсе, гөрарсыз
 Сүрүүнөм мөн, сүрүүнөм ичтижарсыз.
 Бу хэста гэлбимин али, новасы
 Олар ол гафилоини зөик содасы.
 Арајар, варым жарым бир ишаны,
 Арајар ол жетијетмэ чөваны.
 Нэ үмид, нэ чаваб тапмаз суалы
 Суаллар даф гылмаз бу молалы.
 Нијо дидем долар хэсрэт Јашилла?
 Илаһи, кимсөни салма бу нала!
 Ыарај, еј чөрх, элиндөн, нэ едөрсөн?!
 Бу көндүмү нэр ан дөрдлө дидөрсөн.
 Мөнө мин дөрднө вердин, Јохду дөрман,
 Бир анлыг вэсл үчүн бу гэдри иччран?
 Нечэ мин синојо даглар чөкибсон,
 Усанмазсан мөкөр бу чоридан сөн?
 На оларды, мөһөббөт олмајадым!
 Олурду каш бу мөһнөт олмајадым!
 Узуну көрмөјө Јох өлдө ичкан,
 Нэ дө күл дөрмөдим вэслин багындан.
 Нэ бир кэс вар ки, һәмэсарарым олсун,
 Нэ бир кэс вар мөним гөмхарым олсун.
 Кимэ дејим илаһи, вэсфи-һалым?
 Кимэ дејим бу дөрдим, бу мөлалым?
 Бу эсрара илаһи, кимди мэрһөм?
 Де кимдө вар бу гэдри дөрдлө, гэм
 Ки, она сөјлөјим дөрдимнө бир дөм?
 Алым ондан бу дөрдө бөлкө мөлһөм.
 Еј анбөр гохуду сүбүнү күләји,
 Хөбөр көтир, севиндир бу ураји.
 Сөн еј, ашигларин дөрдинэ мэрһөм,
 Мөһнөткөч инсана эн јакшы һөмдөм.
 Тутулса гөңчөтөк бир гөлб кэдөрдөн,
 Сөн ону күл кичи хөндан едөрсөн.
 Нэ олар ки, олуб мэрһөми-эсрар
 Бизим дө дөрдимнөдөн ол хөбөрдөр.
 Данышым нөн жарымнө фирөгүтгөндөн,
 Хөбөр верим чөфаву-мөһнөтгөндөн.
 Мөним бу һалымә рөһм ејлөјиб сөн,
 Түкөтмөз дөрдимэ имдад едөсөн.
 Көдлөб сөн Јанына ол зүлкарарын
 Јетир пејманымнө ашиги-зарын.
 Онун бүсалына Јетөн заманда
 Талэсә һалымнө шөрһү-бөјанда.
 Амандыр, хатиринэ дөјмө бирдөн,
 Бөлкө дө рөһми вар, кизлигиндө сөндөн.
 Әввэлчө башына долан онун сөн,
 Мөним эвэсимдө оп көзлөриндөн.
 Јетир бу эрзини гөлб овлајана,
 Көдөрлн гөлблөрә мөлһөм гојана.
 Дөмадөм, лөһзә-лөһзә, сөн мүдам де,
 Она мөндөн дуа сөјлө, сөлам де.
 Әкөр лүтф ејлөјиб һалым сорарса,
 Бу идбар олмуш игбалым сорарса,
 Нэ кечөм вар, нэ дө бир күндүзүм вар,
 На бир иш көрмөјө Јох мөндө кирдар.
 Гөрарым ол шөкөр көфтарым иди,
 Мөдарым ол көзөл рафтарым иди.
 О сөзлөрдөн үрөкдө дөрд галмыш,
 О рафтардан мөни туфаилар алмыш.
 Үрөкдө гэм, бу чанымда сојуг төр
 Ыөјат багчамда да эсир күлөклөр.
 Ыарај, мөним баһар фөслим нэ солду?
 Ыөјат чешмөм даһа көрүкмөз олду.
 Инан, сөнсиз елэ Јаннам, Јакхыллам,
 Мөһнөткөч көрмөшимнө тәһни бу өјјам.

Әкөр севдан башымда галса бөјлө,
 Умидим Јохду вэслө һеч сөһилө.
 Доңуб бөхтим, кечөм бил, күндүз олмаз
 Сөһөр доғса гөһиндөн һеч нэ галмаз.
 Кимин хош бөхти вар күлсүн, севинсин
 Она тале Јар олмуш, гој өјүнсүн.
 Гарабөхтин һалым һардан билэр о?
 Ситөмдөн, иччрдөн билмәз хөбөр о?
 Күнаш чамаллыда рөһм олса һәркәһ
 Күнөшә һэсрәтлө мөн чөкмөрөм аһ.
 Аһы, сөндөн узагды бу көдөр-гөм,
 Үрөк дарда, чијөр ган, көзлөрим нөм.
 Көүлү дојмуш инан ки, гэм, көдөрдөн
 Гагарам вөһшитөк, чинси-бөшөрдөн,
 Елө бил Мөчунуам севдаји-Јејли
 Үрөкдө сөһрајө артырды мејли.
 Көрүндү бир гасид, Јох-Јох о чанды,
 Бу хэста гэлбимэ руһи-рөванды.
 Мөни шад ејлөди, о верди намө,
 Нэ намө, әтриндө инсли шөмамө.
 Долунча дагу-саһра мишк илэ мөн—
 Дөдим аһу көбөји колди Чиндөн.
 Башымдан өгилтич алды бир анда,
 Дөјишди һалымнө бу хэста чанда.
 Атаркөн һәмэни кетди көдөр, гэм,
 Карамөт галысы ачылды ол дөм.
 Бу намө дилүрбө, о Јардан иди,
 О мунис севкилим дилдардан иди.
 Каһ өндүм, каһ да гэлбим үстө гојдум,
 Мөнө сөһнөч көтирмишијди, луддум.
 Фөгөт бирдөн һалым олду паринан
 О хөттө бахмағым дејилди асан.
 Төвөччүб ејлөјирдим игбалымдан,
 Мөнө намө кәлиб мишкнө халымдан.
 Баханда намөјө һалым дурулду,
 Үрөк дө һәмэһни әтријлө долду.
 Илаһи, бу нечө хош сәәт иди?
 Бу ки, бир эвэһсиз сөвдөт иди.
 Мөкөр бу дөвранын рөјин доланды,
 Јатан бөхтим мөкөр, бирдөн ојанды?
 Нэ олду чөврү-чөрх, ол зүлмү-дөвран?
 О зүлмүндөн мөкөр олду пешиман?
 Охудум һәмэһни күлүзлү Јарын
 Ишиндөн һали олдум ол ичкарым.
 О һамө чөх шөфөгәтлө Јазылмыш,
 Нечө лүтф-мөһөббөтлө Јазылмыш.
 Јазыб «Еј иччранын бөндиндө дустар,
 Иччрана сөбир илэ дөзөрлөр аичаг,
 Гој, үзүн дөһмөһни чөври-фарагдан
 Ыччримдө ал үзәм сөн иштијагдан.
 Һалэ әскилмөһни меһрин Јанымда.
 Севдан башымдадыр, зөвгүн чанымда.
 Сөнн унутмарам, фикрим бу олмуш
 На вахт олдам о Јарымла һөмағуш.
 Вутун ешг өһлине бу бир мөрамдыр
 Наумидлик мөшугларә һарамдыр...»
 Көл еј саги, кәтир бир чами-күлжүн,
 Үрөкдө һас тутан дөрдимнө силсин.
 Шүкүр олсун ки, бөхтим дө Јар олду,
 Нө хош өјјам, нө хош рузник олду!
 Көл еј Ваһеһ, мөчазә-ешгиндөн сөн
 Һөгитөг тап, онула Јүксөлөрсөн.

